

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 300
din 24.04.2014

**cu privire la aprobarea Programului național de
prevenire și control al bolilor cardiovasculare
pentru anii 2014-2020**

Publicat : 06.05.2014 în Monitorul Oficial Nr. 104-109 art Nr : 327

În temeiul prevederilor Hotărîrii Parlamentului nr.82 din 12 aprilie 2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire și control al bolilor netransmisibile pe anii 2012-2020 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.126-129, art.412), precum și în scopul reducerii substanțiale a morbidității și mortalității prin maladii cardiovasculare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Programul național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020, conform anexei nr.1;

Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020, conform anexei nr. 2.

2. Se recomandă consiliilor municipale Chișinău și Bălți, autorităților unității teritoriale autonome Găgăuzia și consiliilor raionale să elaboreze, să aprobe și să asigure implementarea programelor teritoriale de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020 în vederea realizării Programului Național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020, aprobat prin prezenta hotărîre.

3. Se stabilește că finanțarea Programului național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020 se va efectua în limitele mijloacelor bugetului public național, precum și din alte surse financiare, conform legislației în vigoare.

4. Ministerele, alte autorități administrative centrale implicate în realizarea acțiunilor prevăzute în Programul național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020 vor informa despre măsurile întreprinse, anual, pînă la data de 15 martie Ministerul Sănătății, care la rîndul său, va raporta Guvernului pînă la data de 15 aprilie.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

PRIM-MINISTRU

Iurie LEANCĂ

**Contrasemnează:
Ministrul sănătății
Ministrul finanțelor**

**Andrei Usatîi
Anatol Arapu**

Nr. 300. Chișinău, 24 aprilie 2014.

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului nr.300
din 24 aprilie 2014

PROGRAM NAȚIONAL
de prevenire și control al bolilor cardiovasculare
pentru anii 2014-2020

I. Identificarea problemei

1. Combaterea bolilor cardiovasculare reprezintă pentru Republica Moldova o problemă stringentă atât medicală, cât și socioeconomică, întrucât acestea se plasează constant pe primul loc printre cauzele de deces ale populației, deținând cca 57,5 % din mortalitatea totală pe parcursul ultimilor 10 ani, iar numărul celor decedați majorându-se de la 631,99 cazuri de deces la 100000 populație în anul 2000 pînă la 700,2 cazuri în 2005, după care urmează o tendință de scădere pînă la 633,4 cazuri în anul 2011, și 641,6 cazuri în anul 2012.

2. În Republica Moldova cazurile de deces prin boli cardiovasculare constituie 24 – 26,5% din decesele premature în vîrsta aptă de muncă, acest indicator avînd o tendință de creștere – cu 34% pe parcursul ultimilor 10 ani, predominînd la populația de gen masculin. Mortalitatea în cazurile de infarct miocardic acut în aceeași perioadă s-a majorat cu 98%, iar în vîrsta aptă de muncă – cu 114,6%.

3. Ponderea persoanelor cu diferite maladii cardiovasculare – 471,8 mii de bolnavi în anul 2011 constituie 17,5% din numărul total de bolnavi înregistrați în Republica Moldova, 60,2 mii dintre aceștia fiind depistați primar. În 2012 numărul total de bolnavi înregistrați cu maladii cardiovasculare a fost 505 518 persoane. Povara principală o constituie cardiopatia ischemică forme acute și cronice (sindrom coronarian acut, infarct miocardic, tulburări de ritm, angor pectoral, insuficiență cardiacă) – 99,1 mii bolnavi în 2011 și 106,0 mii în 2012, boala hipertensivă – respectiv 366,7 mii bolnavi în 2011 și 390,6 mii bolnavi în 2012, boala cerebrovasculară forme acute și cronice – 64,2 mii bolnavi înregistrați în anul 2011 și 70,5 mii bolnavi în 2012. Numărul bolnavilor cu angiopatii periferice obliterante care necesită a fi revascularizați pe cale intervențională a depășit 2400 cazuri.

4. Actualmente în Republica Moldova există 8181 bolnavi cu valvulopatii reumatismale, dintre care aproximativ 3000 bolnavi au indicații pentru tratament chirurgical, iar persoane înregistrate cu malformații cardiace congenitale, care necesită corecție chirurgicală sînt circa 2000 copii și maturi. Necesitatea anuală în intervenții chirurgicale a pacienților cu cardiopatie ischemică se estimează a fi de circa 1500-2000 de operații de revascularizare a miocardului prin by-pass aortocoronarian și tot atîtea cazuri prin angioplastie transcutanată.

5. Cu malformații cardiace congenitale în Republica Moldova se nasc anual aproximativ 500-700 copii, jumătate dintre care decedează în primul an de viață, ceilalți devenind invalizi, care decedează treptat pînă la vîrsta de 25-35 ani, provocînd pagube enorme atât morale, cât și materiale.

În Republica Moldova există circa 7 mii de persoane care au nevoie de intervenție chirurgicală, dintre care cu malformații cardiace congenitale aproximativ 2 mii copii.

6. Dizabilitatea cardiovasculară a persoanelor în vîrsta aptă de muncă în țara noastră (2656 bolnavi) constituie 20,9 % din numărul total de 12670 persoane cu dizabilități pe cauză de boală în anul 2011. Pe lîngă măsurile de prevenire, tratament conservativ și recuperare a patologiilor cardiovasculare, un rol important în reducerea mortalității și invalidizării populației de cauză cardiovasculară le revine metodelor invazive de tratament și serviciului de chirurgie cardiovasculară. În urma tratamentului chirurgical aproape 55% (cca 1500 bolnavi) anual ar putea fi excluși din rîndul invalizilor.

7. Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), bolile cardiovasculare reprezintă cea mai frecventă cauză de deces la nivel global în ultimele decenii (29,8% din numărul total de decese în anul 2010), iar prognoza pînă în anul 2020 prevede creșterea numărului total de decese din cauza maladiilor cronice netransmisibile cu 15% (pînă la 44 milioane), majoritatea acestora fiind determinată de afectarea organelor cu funcții vital importante: cord și creier. Vulnerabilitatea țărilor cu venit mic și mediu pe cap de locuitor, precum este Republica Moldova, depășește considerabil riscul țărilor cu economii avansate.

8. Potrivit apelului OMS și al liderilor Alianței Globale 2013, decesele premature cauzate de

bolile cronice necontagioase ar putea fi reduse cu 25% pînă în anul 2025 („25 către 25”), atingerea acestei ținte însemnînd, în primul rînd, reducerea mortalității cardiovasculare premature prin corecția factorilor de risc comportamentali, reducerea hipertensiunii arteriale, a diabetului zaharat, a obezității, concomitent cu acoperirea tratamentului cu medicamente esențiale, consiliere și aplicarea tehnologiilor moderne.

9. Mortalitatea cardiovasculară înaltă din Republica Moldova depășește nivelul mediu global aproape de două ori, menținîndu-se pe parcursul ultimilor 10 ani.

10. Morbiditatea cardiovasculară înaltă în Republica Moldova se asociază cu adresabilitatea redusă pentru asistență la etapele precoce ale maladiei, ceea ce conduce la depistarea tardivă, pierderea capacității de muncă și apariția frecventă a complicațiilor cu risc vital.

11. Gradul de cunoștințe al populației din țara noastră privind combaterea factorilor de risc al bolilor cardiovasculare este nesatisfăcător, iar măsurile necesare pentru depistarea precoce a acestora sînt subutilizate, drept urmare se înregistrează o rată înaltă a complicațiilor vasculare (accident vascular cerebral 180,5 – 10 000 populație în 2011), al evenimentelor ischemice cardiace (278,5 – 10 000 populație în 2011), care ar putea fi reduse prin aplicarea măsurilor de prevenție primară și secundară.

12. Sporirea calității asistenței medicale persoanelor cu boli cardiovasculare impune, în mod obligatoriu, implementarea pe scară largă a metodelor și tehnologiilor moderne de diagnostic, tratament și recuperare.

II. Obiectivele Programului național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020

13. Obiectivul general al Programului național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020 (în continuare – Programul național): majorarea duratei vieții populației și reducerea mortalității cardiovasculare cu 10% pînă în anul 2020.

Obiectivele specifice:

- 1) reducerea riscului de apariție a bolilor cardiovasculare și sporirea ratei de depistare precoce a acestora;
- 2) modernizarea metodelor de diagnostic specializat și tratament;
- 3) dezvoltarea cardiologiei intervenționale vasculare și valvulare, parte componentă a asistenței medicale înalt specializate;
- 4) optimizarea diagnosticului și tratamentului aritmiilor cardiace;
- 5) fortificarea și dezvoltarea serviciului de chirurgie cardiovasculară pentru acordarea asistenței medicale specializate copiilor și adulților;
- 6) crearea serviciului de reabilitare cardiovasculară la nivel spitalicesc, ambulatoriu și la domiciliu, de prevenție secundară, terțiară și îngrijiri paliative;
- 7) optimizarea programelor de instruire postuniversitară, de pregătire a cadrelor în cardiologie și prioritizarea cercetărilor științifice.

III. Acțiunile ce urmează a fi întreprinse

14. Populația-țintă pentru care vor fi întreprinse activități intersectoriale de prevenție primară sînt copiii, tinerii și adulții sănătoși, vîrstnicii fără boli cardiovasculare cunoscute, persoanele cu risc cardiovascular individual mic.

15. Populația-țintă pentru care vor fi întreprinse activități intersectoriale pentru reducerea riscului cardiovascular global, prevenție secundară în scop de reluare a unui stil sănătos de viață, prevenire a recidivelor, a spitalizărilor repetate și a deceselor sînt persoanele cu risc cardiovascular individual înalt și pacienții cu boli cardiovasculare înregistrate.

16. Prezentul Program național presupune următoarele acțiuni pentru realizarea obiectivelor specifice:

Obiectivul specific 1. Reducerea riscului de apariție a bolilor cardiovasculare și sporirea ratei de depistare precoce a acestora.

Acțiuni:

- 1) sporirea nivelului de cunoștințe în rîndul populației generale privind factorii de risc și metodele de prevenire a maladiilor cardiovasculare cu circa 20% pînă în anul 2020;
- 2) perfecționarea cu 80% a gradului de cunoștințe al personalului medical în domeniul prevenției primare, diagnosticului precoce și clinicii maladiilor cardiovasculare cu impact major asupra duratei vieții la adulți și la copii;
- 3) implementarea modelului unic de evaluare a riscului cardiovascular individual prin utilizarea diagramei de risc HeartSCORE pentru țările europene cu risc cardiovascular înalt de la 80% pînă la 100% persoane înregistrate pe listele medicilor de familie;
- 4) creșterea ratei anuale de investigare a persoanelor adulte, depistate cu risc cardiovascular global înalt pentru depistarea preclinică a aterosclerozei arterelor periferice, ținta fiind 100% către anul 2020;
- 5) asigurarea depistării precoce a malformațiilor cardiace congenitale (antenatal, neonatal și în primul an de viață a copilului).

Obiectivul specific 2. Modernizarea metodelor de diagnostic specializat și tratament.**Acțiuni:**

- 1) sporirea ratei de supraviețuire a pacienților cu maladii prevalente cardiovasculare cu 30% din totalul cazurilor prin implementarea metodelor obiective de diagnostic și tratament al bolilor cardiace cu impact vital;
- 2) organizarea și dotarea secțiilor/unităților de terapie intensivă coronariană în spitalele regionale nou-create pînă în anul 2020;
- 3) crearea centrului de control al anticoagulării orale la nivel de asistență medicală terțiară;
- 4) dezvoltarea serviciilor inovative de e-Sănătate pentru prestarea asistenței medicale cardiologice, monitorizarea riscului cardiovascular, a procesului de reabilitare, de prevenție secundară și școlarizare a pacienților;
- 5) extinderea parteneriatului public-privat în acordarea asistenței medicale specializate cardiologice;
- 6) elaborarea criteriilor de performanță și de control al calității diagnosticului și tratamentului maladiilor cardio-vasculare.

Obiectivul specific 3. Dezvoltarea cardiologiei intervenționale vasculare și valvulare, parte componentă a asistenței medicale înalt specializate.**Acțiuni:**

- 1) sporirea calității actului medical prin implementarea metodelor moderne de diagnostic și tratament miniinvaziv în patologia vasculară, în malformațiile cardiace congenitale și cele dobîndite;
- 2) elaborarea și realizarea unui subprogram de revascularizare prin angioplastie transcatetană în infarctul miocardic acut.

Obiectivul specific 4. Optimizarea diagnosticului și tratamentului aritmiilor cardiace.**Acțiuni:**

- 1) implementarea tehnologiilor avansate de diagnostic electrofiziologic la nivel republican de asistență medicală cardiologică pînă în 2015;
- 2) ameliorarea prognozei vieții pacienților, aplicînd metode noi de tratament a aritmiilor cardiace prin ablație transcateter și implantare a dispozitivelor electrice cardiace.

Obiectivul specific 5. Fortificarea și dezvoltarea serviciului de chirurgie cardiovasculară pentru acordarea asistenței medicale specializate copiilor și adulților.**Acțiuni:**

- 1) fortificarea bazei tehnico-materiale a serviciului de cardiochirurgie pentru intervenții

chirurgicale cu circulație extracorporală la adulți;

2) extinderea capacităților de intervenție chirurgicală, precum și a accesului pacienților la intervenții chirurgicale fără circulație extracorporală la adulți;

3) dezvoltarea bazei tehnico-materiale a serviciului de cardiochirurgie pentru intervenții chirurgicale cu circulație extracorporală la copii;

4) perfecționarea procesului curativ prin implementarea tehnologiilor chirurgicale noi pentru intervenții chirurgicale fără circulație extracorporală la copii.

**Obiectivul specific 6. Crearea serviciului de reabilitare
cardiovasculară la nivel spitalicesc, ambulatoriu și la domiciliu,
de prevenție secundară, terțiară și îngrijiri paliative.**

Acțiuni:

1) reducerea morbidității și ratei de dizabilitate a pacienților cu maladii cardiovasculare cu 10% prin perfecționarea sistemului de reabilitare cardiovasculară spitalicească, în ambulatoriu și la domiciliu;

2) dezvoltarea serviciilor de reabilitare cardiovasculară și prevenție secundară prin implementarea metodelor de telemonitoring la distanță, folosind dispozitivele mobile;

3) sporirea complianței pacienților la tratamentul combinat pentru profilaxia secundară și terțiară cardiovasculară pînă la 50%;

4) desfășurarea serviciilor de îngrijiri paliative și nursing pentru 10% din pacienții cu insuficiență cardiacă avansată.

**Obiectivul specific 7. Optimizarea programelor de instruire
postuniversitară, de pregătire a cadrelor în cardiologie
și prioritizarea cercetărilor științifice.**

Acțiuni:

1) reevaluarea programelor de instruire în specialitatea cardiologie conform ritmului de actualizare a ghidurilor internaționale și a protocoalelor de diagnostic și tratament;

2) ajustarea în continuare a programelor postuniversitare de pregătire a cadrelor de specialiști-cardiologi, cardiochirurghi, specialiști în cardiologia intervențională, electrofiziologia cordului, reabilitologi, cardiologia funcțională, cardiologia preventivă cu recomandările Curriculei Societății Europene de Cardiologie;

3) pregătirea medicilor de familie, a medicilor specialiști și a cadrelor medicale medii conform modulelor e-Sănătate și telemonitoring;

4) elaborarea unei curricule postuniversitare specializate de pregătire a cadrelor în sistemul de îngrijiri paliative. Selectarea și instruirea echipelor specializate de prestare a serviciilor nou-create de îngrijiri paliative;

5) elaborarea și prioritizarea unui plan de cercetări aplicative și fundamentale, ce ar contribui la scăderea morbidității, dizabilității și mortalității cardiovasculare în Republica Moldova și implementarea acestuia;

6) elaborarea și prioritizarea unui plan al studiilor de cercetare-tip „Registru” al maladiilor prevalente cardiovasculare, bazate pe implementarea sistemului informațional al serviciului cardiologic pentru copii și adulți și al celui de chirurgie cardiovasculară.

17. Acțiunile menționate sînt desfășurate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020, aprobat prin prezenta hotărîre.

IV. Etapele și termenele de implementare

18. Etapa 2014-2016:

1) va cuprinde analiza situației inițiale la capitolul prevenția primară, screening, diagnostic precoce la nivelul asistenței medicale primare, la nivelul asistenței medicale specializate în instituțiile medicale raionale, municipale și în cele de nivel terțiar;

2) vor fi elaborate programe locale de prevenire și control al bolilor cardiovasculare în conformitate cu prevederile prezentului Program național;

3) vor fi etapizate acțiunile pentru realizarea obiectivelor specifice ale prezentului Program

național;

- 4) vor fi întreprinse măsuri active în vederea cofinanțării acțiunilor preconizate;
- 5) va avea loc monitorizarea realizării obiectivelor specifice;
- 6) la sfârșitul anului 2016, vor fi evaluate rezultatele preliminare ale implementării prevederilor prezentului Program național.

19. Etapa 2017-2020:

1) majoritatea prevederilor prezentului Program național vor fi implementate la nivel teritorial, datorită posibilităților de monitorizare electronică a parametrilor sistemului de sănătate se vor putea efectua acțiuni țintite pe anumiți factori de risc la nivel populațional sau categorii de risc ale populației vulnerabile, pe calitatea măsurilor de prevenție primară și secundară etc;

2) prezența obligatorie a registrelor cu privire la implementarea metodelor moderne de diagnostic și tratament, evoluția parametrilor morbidității, dizabilității și a mortalității vor constitui argumente obiective de apreciere a eficacității măsurilor prevăzute de prezentul Program național.

V. Estimarea generală a costurilor

20. Finanțarea prezentului Program național se va efectua din contul și în limitele bugetului public național, precum și din alte surse financiare, conform legislației în vigoare.

21. Costurile estimative ce țin de realizarea prezentului Program național sînt specificate în anexa la prezentul Program național.

VI. Impactul scontat

22. Realizarea integrală a prezentului Program național va permite:

- 1) scăderea mortalității cardiovasculare cu 1,5% anual, sau cu 10% pînă în anul 2020;
- 2) scăderea incidenței evenimentelor cardiovasculare acute și cerebrovasculare acute, sumar cu 20% pînă în anul 2020;
- 3) creșterea ratei de spitalizare și tratament de revascularizare în primele 2-6-12 ore de la debutul simptomelor a pacienților cu accidente acute cardiovasculare și cerebrovasculare;
- 4) reducerea progresivă a numărului de bolnavi copii și adulți, aflați pe lista de așteptare a operațiilor pe cord;
- 5) reducerea ratei spitalizărilor pacienților cu boli cardiovasculare cronice;
- 6) creșterea ratei de depistare precoce și evidență a hipertensiunii arteriale la populația adultă pînă la 30% către anul 2020. Atingerea țintei tensiunii arteriale sub tratament la 50% pacienți;
- 7) creșterea ratei de depistare și tratament a dislipidemiilor la populația adultă pînă la 15% către anul 2020;
- 8) micșorarea gradului de dizabilitate avansată cu 20% la 3 ani de monitorizarea neîntreruptă a pacienților și păstrarea capacității de autodeservire la majoritatea persoanelor cu boli cronice cardiovasculare.

Toate acestea vor avea ca urmare ameliorarea calității vieții pacienților cu boli cardiovasculare și majorarea speranței de viață a populației.

VII. Indicatori de progres și performanță

23. Indicatori la obiectivul specific 1:

- 1) cota persoanelor adulte și a copiilor, care cunosc indicatorii de sănătate cardiovasculară și măsurile de reducere a lor (valorile-țintă, conform recomandărilor Societății Europene de Cardiologie: 0-tutun; 3-mers rapid 3 km/zi; 5 porții legume/fructe proaspete în fiecare zi, 140-nivel maxim al tensiunii arteriale sistolice, mmHg; 5 – colesterolul total sanguin, mmol/l; 3 – colesterolul LDL sanguin, mmol/l; 0-obezitate și diabet zaharat);
- 2) cota populației eligibile, supuse screeningului în conformitate cu planul instituțional, elaborat în conformitate cu strategia aprobată de Ministerul Sănătății;
- 3) incidența și prevalența a opt factori de risc cardiovascular (hipertensiunea arterială, dislipidemia, diabetul zaharat, obezitatea, fumatul, dieta nesănătoasă, hipodinamia, consumul nociv de alcool) la nivel populațional la două categorii de vîrstă: 3-18 ani și 19-65 ani;
- 4) rata persoanelor adulte și copii la care s-a evaluat riscul cardiovascular individual prin

utilizarea diagramei de risc HeartSCORE-2012 pentru țările europene cu risc cardiovascular înalt;

5) incidența persoanelor cu risc cardiovascular HeartSCORE $\leq 5\%$ și $\geq 5\%$ la nivel teritorial și populațional;

6) incidența și prevalența hipertensiunii arteriale – fără afectarea organelor-țintă, cu diferite forme de afectare a organelor-țintă;

7) incidența și prevalența dislipidemiilor la populația adultă, inclusiv tratați permanent cu statine;

8) incidența și prevalența copiilor cu hipertensiune arterială și cu dislipidemii familiale.

24. Indicatori la obiectivul specific 2:

1) prezența utilajului diagnostic necesar conform standardelor de dotare;

2) rata de implementare a metodelor de determinare a markerilor biochimici de diagnostic a infarctului miocardic acut și a insuficienței cardiace acute, de control al anticoagulării;

3) rata de conformitate a diagnosticului și tratamentului bolilor cardiovasculare cu protocoalele clinice naționale și prezența protocoalelor instituționale actualizate;

4) numărul de centre conectate la sistemul național de registre a metodelor noi de diagnostic și tratament (invaziv, electrofiziologic, chirurgical, de revascularizare medicamentoasă, de tratament cu anticoagulante etc.) și evoluția implementării metodelor noi;

5) gradul de implementare a metodelor de monitoring la distanță.

25. Indicatori la obiectivul specific 3:

1) rata persoanelor adulte și a copiilor supuși intervențiilor diagnostice invazive pe cord și/sau vase sangvine;

2) rata persoanelor adulte și a copiilor tratați prin metode intervenționale în patologia vasculară, în valvulopatii etc;

3) gradul de integrare cu centrele regionale nou-create și cu cele private de cardiologie intervențională.

26. Indicatori la obiectivul specific 4:

1) rata persoanelor adulte și a copiilor supuși diagnosticului electrofiziologic cardiac;

2) rata persoanelor adulte și a copiilor cu tulburări de ritm și conducere cardiacă tratați prin ablație transcateter, implant de electrocardiostimulator cardiac, implant de defibrilator-cardioverter sau resincronizare electrică cardiacă.

27. Indicatori la obiectivul specific 5:

1) gradul de asigurare a serviciului național de chirurgie cardiovasculară cu tehnologii moderne de diagnostic și tratament;

2) dinamica implementării metodelor noi de tratament cardiochirurgical.

28. Indicatori la obiectivul specific 6:

1) numărul de unități de reabilitare desfășurate la diferite nivele de asistență medicală și a celor dotate conform standardelor;

2) rata pacienților ce au beneficiat de serviciile de reabilitare la etapele de staționar, ambulatoriu și de telemonitoring la domiciliu;

3) complianța pacienților la tratamentul medicamentos de profilaxie secundară în formele cronice ale maladiilor cardiovasculare;

4) rata de asigurare cu medicamente compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru tratamentul bolilor cronice cardiovasculare și a factorilor de risc;

5) rata pacienților cu maladii cardiovasculare avansate admiși în unitățile de îngrijiri paliative existente la nivel teritorial.

VIII. Monitorizare și evaluare

29. Monitorizarea indicatorilor specificați în capitolul VII al prezentului Program național va fi efectuată în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020.

30. Responsabili de realizarea evaluării indicatorilor și veridicitatea datelor prezentate sînt

conducătorii instituțiilor medico-sanitare publice.

31. Rezultatele vor fi raportate Ministerului Sănătății, anual, pînă la data de 15 martie.

32. La finele anului 2020 va fi elaborat raportul final privind eficacitatea acțiunilor prevăzute și realizarea obiectivelor Programului național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020.

Anexă
la Programul național de prevenire
și control al bolilor cardiovasculare
pentru anii 2014 -2020

**Bugetul Programului național de prevenire și control al bolilor cardiovasculare
pentru anii 2014-2020 (mii lei)**

Nr. d/o	Strategii, activități	Anii									Total general	Finanțare din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală		Proiecte și granturi care ar putea fi înaintate spre finanțare			
		2014	2015	2016	Total pentru anii 2014- 2016	2017	2018	2019	2020	Total pentru anii 2017- 2020		Total	Inclusiv		Total	Inclusiv	
													Anii 2014- 2016	Anii 2017- 2020		Anii 2014-2016	Anii 2017- 2020

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. Reducerea riscului de apariție a bolilor cardiovasculare și sporirea ratei de depistare precoce a acestora																	
1.1	Sporirea nivelului de cunoștințe în rândul populației generale privind factorii de risc și metodele de prevenire a maladiilor cardiovasculare cu circa 20% până în anul 2020																
	1.1.1 Studierea gradului de cunoștințe privind factorii de risc cardiovascular în grupuri reprezentative din rândul populației generale la persoanele depistate primar	39.3	39.3	39.3	117.9	39.3	39.3	39.3	39.3	157.2	275.1				275.1	117.9	157.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	cu maladii cardiovasculare în anul de referință și a lucrătorilor medicali din instituțiile de asistență medicală primară teritoriale																
	1.1.2 Elaborarea materialelor informative	173.0	173.0	173.0	519.0	133.0	133.0	133.0	133.0	532.0	1 051.0				1 051.0	519.0	532.0
	1.1.3 Activități de Ziua Mondială a Inimii	27.7	27.7	27.7	83.1	27.7	27.7	27.7	27.7	110.8	193.9				193.9	83.1	110.8
1.2	Perfecționarea cu 80% a gradului de cunoștințe a personalului medical în domeniul prevenției primare, diagnosticului precoce și clinicii maladiilor cardiovasculare cu impact major asupra duratei vieții la adulți și la copii	2087,0	2087,0	2087,0	6261,0	2087,0	2087,0	2087,0	2087,0	8348,0	14609,0			-	14609,0	6261,0	8348,0
1.3	Implementarea modelului unic de evaluare a riscului cardiovascular individual prin utilizarea diagramei de risc HeartSCORE pentru țările europene cu risc cardiovascular înalt la 80% până la 100% persoane înregistrate pe listele medicilor de familie																
	1.3.1. Respectarea planului instituțional privind screening-ul populației eligibile (≥40 ani), elaborat în conformitate cu strategia aprobată de Ministerul Sănătății	13 054,3	13 054,3	13 054,3	39 162,9	13 054,3	13 054,3	13 054,3	13 054,3	52 217,2	91 380,1	41 400.0	17 700.0	23 700.0	49 980,1	21 462,9	28 517,2
		Inclusiv din FAOA M – 5 900.0	Inclusiv din FAOA M – 5 900.0	Inclusiv din FAOA M – 5 900.0	Inclusiv din FAOAM – 17700.0	Inclusiv din FAOA M – 5 925.0	Inclusiv din FAOA M – 5 925.0	Inclusiv din FAOA M – 5 925.0	Inclusiv din FAOA M – 5 925.0	Inclusiv din FAOAM – 23700.0							
	1.3.2.Determinarea incidenței și prevalenței a opt factori de risc cardiovascular la nivel populațional la două categorii de vîrstă:	28 608	28 608.	28 608.0	85 824.0	28 608.0	28 608.0	26 675.0	26 675.0	110 566.0	196 390.0				196 390.	85 824.0	110 566.0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
	1) 3-18 ani; 2) 19-65 ani																	
	1.3.3.Creșterea ratei de depistare a hipertensiunii arteriale la adulți pînă la 30% din populație și măsurarea tensiunii arteriale la toți copiii, începînd cu vîrsta de 3 ani	46 698,8	46 698,8	46 698,8	140 096,4	75 923,3	75 923,3	75 923,3	75 923,3	303 693,2		443 789,6	140 096,4	303693,2				
											443 789,6							
	1.3.4. Lărgirea treptată a gradului de compensare a medicamentelor pentru tratament permanent și neîntrerupt al hipertensiunii arteriale	203 038,2	203 038,2	203 038,2	609 114,6	268 208,1	268 208,1	268 208,1	268 208,1	1 072 832,4	1 681 947,0	176 050,0	75450,0	100600,0		1 505 897,0	533 664,6	972 232,4
		Inclusiv din FAOA M-25150,0	Inclusiv din FAOA M-25150,0	Inclusiv din FAOA M-25150,0	Inclusiv din FAOAM -75450,0	Inclusiv din FAOA M-25150,0	Inclusiv din FAOA M-25150,0	Inclusiv din FAOA M-25150,0	Inclusiv din FAOA M-25150,0	Inclusiv din FAOA M-25150,0								
	1.3.5.Creșterea ratei de depistare a dislipidemiilor la adulți și la copii, pînă la 15% din populație	12 970,0	12 970,0	12 970,0	38 910,0	18 158,0	18 158,0	18 158,0	18 158,0	72 632,0		111 542,0	111 542,0	38 910,0	72 632,0			
	1.3.6.Compensarea prețului medicamentelor pentru tratament permanent și neîntrerupt al dislipidemiilor (statină) în doza medie	81 842,0	81 842,0	81 842,0	245 526,0	136 403,3	136 403,3	136 403,3	136 403,3	545 613,2		791 139,2			-	791 139,2	245 526,0	545 613,2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.4.	Creșterea ratei de depistare a afectării aterosclerotice preclinice a arterelor centrale și periferice la persoanele adulte cu risc cardiovascular înalt și foarte înalt.	800.0	1 000.0	1 800.0	3 600.0	1 800.0	1 800.0	2 200.0	2 200.0	8 000.0	11 600.0			-	11 600.0	3 600.0	8 000.0
1.5.	Creșterea ratei de depistare precoce a malformațiilor cardiace congenitale																
	1.5.1.Asigurarea resurselor necesare și posibilităților de diagnostic pentru efectuarea ecografiei fetale la 18-20 săptămâni de sarcină, și a examenului medico-genetic la femeile gravide din grupul de risc, în conformitate cu programele naționale	912.0	912.0	912.0	2 736.0	912.0	912.0	912.0	912.0	3 648.0	6 384.0	6 384.0	2 736.0	3 648.0			-
	1.5.2.Asigurarea resurselor necesare și a posibilităților ecografice de depistare precoce a malformațiilor cardiace congenitale la copilul nou-născut, sugar	2 516.0	2 516.0	2 516.0	7 548.0	2 516.0	2 516.0	2 516.0	2 516.0	10 064	17 612.0	17 612.0	7 548.0	10 064			-
	1.5.3.Efectuarea ecografiei de screening la toți copiii<3ani cu descrierea ecografiei	3 768.6	3 768.6	3 768.6	11 305.8	3 768.6	3 768.6	3 768.6	3 768.6	15 074.4	26 380.2	26 380.2	11 305.8	15 074.4			-
	1.5.4.Măsurarea tensiunii arteriale la toți copiii, începînd cu vîrsta de 3 ani	2 511.4	2 511.4	2 511.4	7 534.2	2 511.4	2 511.4	2 511.4	2 511.4	10 045.6	17 579.8	17 579.8	7 534.2	10 045.6			-
	TOTAL	399 046,3	399 246,3	400 046,3	1 198 338,9	554 150,0	554 150,0	552 617,0	552 617,0	2 213 534,0	3 411 872,9	840 737,6	301 280,4	539 457,2	2 571 135,3	897 058,5	1 674 076 ,8
2. Modernizarea metodelor de diagnostic specializat și tratament																	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
2.1.	Sporirea ratei de supraviețuire a pacienților cu maladii prevalente cardiovasculare cu 30% din totalul cazurilor prin implementarea metodelor obiective de diagnostic și tratament al bolilor cardiace cu impact vital																
	2.1.1.Diagnostic specializat și tratament ambulator permanent cu medicamente parțial compensate in cardiopatia ischemică	62 840,1	62 840,1	62 840,1	188 520,3	62 840,1	62 840,1	62 840,1	62 840,1	251 360,4	439 880,7	263 118,8	112 765,2	150 353,6	176 761,9	75 755,1	101 006,8
	2.1.2.Diagnostic specializat și costul tratamentului în staționar a urgențelor hipertensive și a complicațiilor hipertensiunii arteriale	142 843,8	142 843,8	142 843,8	428 531,4	142 843,8	142 843,8	142 843,8	142 843,8	571 375,2	999 906,6	999 906,6	428 531,4	571 375,2			
	2.1.3.Diagnostic specializat, tratament staționar, ambulator și de reabilitare a copiilor cu maladii cardiovasculare	25 841,0	25 841,0	25 841,0	77 523,0	25 841,0	25 841,0	25 841,0	25 841,0	103 364,0	180 887,0	161 106,8	69045,9	92060,9	19 780,2	8477,1	11303,1
	2.1.4.Diagnostic specializat, tratament staționar și ambulator permanent cu medicamente parțial compensate în insuficiență cardiacă	139 497,1	139 497,1	139 497,1	418 491,3	139 497,1	139 497,1	139 497,1	139 497,1	557 988,4	976 479,7	173 716,9	74 450,1	99 266,8	802 762,8	344 041,2	458 751,6
	2.1.5.Diagnostic specializat și tratament permanent în arteriopatia periferică și	12 012,3	12 012,3	12 012,3	36 036,9	12 012,3	12 012,3	12 012,3	12 012,3	48 049,2	84 086,1	68 460,0	29 340,0	39 120,0	15 626,1	6 696,9	8 929,2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	insuficiența venoasă cronică																
2.2.	Organizarea și dotarea secțiilor/unităților de terapie intensivă coronariană în spitalele regionale noucreate. Diagnosticul și tratamentul farmacologic în staționar al infarctului miocardic acut	9 253.7	9 253.7	9 253.7	27761.1	9 253.7	9 253.7	9 253.7	9 253.7	37 014.8	64 775.9	64 775.9	27 761.1	37 014.8			
2.3.	Crearea centrului de control al anticoagularii orale la nivel de asistență medicală republicană	2 337,0	2 214,7	2 214,7	6 766,4	2 214,7	2 214,7	2 214,7	2 214,7	8 858.8	15 625,2	15 625,2	6 766,4	8 858.8			
2.4.	Elaborarea criteriilor de performanță și de control al calității diagnosticului și tratamentului maladiilor cardiovasculare. Dezvoltarea serviciilor inovative de eSanatate pentru prestarea asistentei medicale cardiologice.	50.0	50.0	50.0	150.0	50.0	50.0	50.0	50.0	200.0	350.0				350.0	150.0	200.0
2.5.	Extinderea parteneriatului public privat în acordarea asistenței medicale specializate cardiologice																
2.6.	Procurarea utilajului diagnostic medical din fondul de dezvoltare și modernizare	3 000.0	3 000.0	3 000.0	9 000.0	3 000.0	3 000.0	3 000.0	3 000.0	12 000.0	21 000.0				21 000.0	9 000.0	12 000.0
	TOTAL	397 675,0	397 552,7	397 552,7	1 192 780,4	397 552,7	397 552,7	397 552,7	397 552,7	1 590 210,8	2 782 991,2	1 746 710,2	748 660,1	998 050,1	1 036 281	444 120,3	592 160,7
3. Dezvoltarea cardiologiei intervenționale vasculare și valvulare, parte componentă a asistenței medicale înalt specializate																	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
3.1.	Sporirea calității actului medical prin implementarea metodelor moderne de diagnostic și tratament miniinvaziv în patologia vasculară, în malformațiile cardiace congenitale și cele dobândite	34 790,2	34 790,2	34 790,2	104 370.6	34 790,2	34 790,2	34 790,2	34 790,2	139 160.8	243 531.4				243 531.4	104 370.6	139 160.8
3.2.	Elaborarea și realizarea unui subprogram de revascularizare prin angioplastie transcutanată în infarctul miocardic acut	5 173,6	5 173,6	5 173,6	15 520.8	5 173,6	5 173,6	5 173,6	5 173,6	20 694.4	36 215.2				36 215.2	15 520.8	20 694.4
	TOTAL	39 963.8	39 963.8	39 963.8	119 891.4	39 963.8	39 963.8	39 963.8	39 963.8	159 855.2	279 746.6				279 746.6	119 891.4	159 855.2
4. Optimizarea diagnosticului și tratamentului aritmiilor cardiace																	
4.1.	Implementarea tehnologiilor avansate de diagnostic electrofiziologic la nivel republican de asistență medicală și de implantare a dispozitivelor electrice cardiace	15 347,5	3 547,5	3 547,5	22 442.5	3 547,5	3 547,5	3 547,5	3 547,5	14 190.0	36 632.5	24 832.5	10642.5	14190.0	11 800.0	11 800.0	
4.2.	Achiziționarea anuală a 500 dispozitive implantabile pentru tratament electrofiziologic	14 763,8	14 763,8	14 763,8	44 291.4	14 763,8	14 763,8	14 763,8	14 763,8	59 055.2	103 346.6	103 346.6	44 291.4	59 055.2			
	TOTAL	30 111.3	18	18	66 733.9	18	18	18	18	73 245.2	139 979.1	128179.	54933.	73245.	11800,0	11800,0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
			311.3	311.3		311.3	311.3	311.3	311.3			1	9	2			
5. Fortificarea și dezvoltarea serviciului de chirurgie cardiovasculară pentru acordarea asistenței medicale specializate copiilor și adulților																	
Chirurgie cardiovasculară adulți:																	
5.1.	Fortificarea bazei tehnico-materiale a serviciului cardiochirurgie pentru intervenții chirurgicale cu circulație extracorporală la adulți	22 852.0	27 204.8	38 864.0	88 920.8	38 864.0	38 864.0	38 864.0	38 864.0	155 456.0	244 376.8	244 376.8	88 920.8	155 456.0			
5.2.	Extinderea capacităților de intervenție chirurgicală precum și a accesului pacienților la operație fără circulație extracorporală la adulți	1 293.2	1 810.6	2 069.2	5 173.0	2 069.2	2 069.2	2 069.2	2 069.2	8 276.8	13 449.8	13 449.8	5 173.0	8 276.8			
	TOTAL	24 145.2	29 015.4	40 933.2	94 093.8	40 933.2	40 933.2	40 933.2	40 933.2	163 732.8	257 826.6	257 826.6	94 093.8	163 732.8			
Chirurgie cardiovasculară copii:																	
5.3.	Dezvoltarea bazei tehnico-materiale a serviciului cardiochirurgie pentru intervenții chirurgicale cu circulație extracorporală la copii	14 707.9	16 713.5	23 398.9	54 820.3	23 398.9	23 398.9	23 398.9	23 398.9	93 595.6	148 415.9	148 415.9	54 820.3	93 595.6			
5.4.	Perfecționarea procesului curativ prin implementarea tehnologiilor chirurgicale noi pentru intervenții chirurgicale fără circulație extracorporală la copii	1 256.7	1 396.4	1 396.4	4 049.5	1 396.4	1 396.4	1 396.4	1 396.4	5 585.6	9 635.1	9 635.1	4 049.5	5 585.6			
	TOTAL	15 964.6	18	24	58 869.8	24	24	24	24	99 181.2	158 051.0	158 051.0	58 869.8	99 181.2			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
			109.9	795.3		795.3	795.3	795.3	795.3			0	8	2			
	TOTAL	40 109.8	47 125.3	65 728.5	152 963.6	65 728.5	65 728.5	65 728.5	65 728.5	262 914.0	415 877.6	415 877.6	152 963.6	262 914.0			
6. Crearea serviciului de reabilitare cardiovasculară la nivel spitalicesc, ambulatoriu și la domiciliu, de prevenție secundară, terțiară și îngrijiri paliative																	
6.1	Reducerea morbidității și ratei de dizabilitate a pacienților cu maladii cardiovasculare cu 10% prin perfectarea sistemului de reabilitare cardiovasculară spitalicească, în ambulatoriu și la domiciliu	47 386.9	47 135.3	46 883.6	141 405.8	46 632.0	46 380.3	46 128.7	46 000.2	185 141.2	326 547.0	325 003.5	140 744.3	184 259.2	1 543.5	661.5	882.0
6.2.	Dezvoltarea serviciilor de reabilitare cardiovasculară și prevenție secundară prin implementarea metodelor de telemonitoring la distanță, folosind dispozitivele mobile	776.8	1022.4	1278.0	3 077.2	1533.6	1789.3	2044.8	2300.4	7 668.1	10 745.3	10 745.3	3 077.2	7 668.1			
6.3	Sporirea complianței pacienților la tratamentul combinat pentru profilaxia secundară și terțiară cardiovasculară pînă la 50%	9 939,9	9 939,9	9 939,9	29 819.7	9 939,9	9 939,9	9 939,9	9 939,9	39 759.6	69 579.3	69 579.3	29 819.7	39 759.6			
6.4.	Desfășurarea serviciilor de îngrijiri paliative și nursing pentru 10% din pacienții cu insuficiență cardiacă avansată	9 600,0	9 600,0	9 600,0	28 800.0	9 600,0	9 600,0	9 600,0	9 600,0	38 400.0	67 200.0	67 200.0	28 800.0	38 400.0			
	TOTAL	67 703,6	67 697.6	67 701.5	203 102.7	67 705.5	67 709.5	67 713.4	67 840.5	270 968.9	474 071.6	472 528.1	202 441,2	270 086,9	1 543.5	661.5	882.0
7. Optimizarea programelor de instruire postuniversitară, de pregătire a cadrelor în cardiologie și prioritizarea cercetărilor științifice																	
7.1	Reevaluarea programelor de instruire în specialitatea cardiologie conform ritmului de actualizare a ghidurilor	50.0	50.0	50.0	150.0	50.0	50.0	50.0	50.0	200.0	350.0				350.0	150.0	200.0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	internaționale și a protocoalelor de diagnostic și tratament																
7.2	Ajustarea în continuare a programelor postuniversitare de pregătire a cadrelor de specialiști-cardiologi, cardiochirurși, specialiști în cardiologia intervențională, electrofiziologia cordului, reabilitologi, cardiologia funcțională, cardiologia preventivă cu recomandările Curriculei Societății Europene de Cardiologie	140.0	140.0	140.0	420.0	140.0	140.0	140.0	140.0	560.0	980.0				980.0	420.0	560.0
7.3	Pregătirea medicilor de familie, a medicilor specialiști și a cadrelor medicale medii conform modulelor eSănătate și telemonitoring.	130.0	130.0	130.0	390.0	130.0	130.0	130.0	130.0	520.0	910.0				910.0	390.0	520.0
7.4	Elaborarea unei curricule postuniversitare specializate de pregătire a cadrelor în sistemul de îngrijiri paliative pentru 80 ore teoretice și 6 săptămâni ore rotație în sistemul paliativ. Selectarea și instruirea echipelor specializate de prestare a serviciilor nou create de îngrijiri paliative .	160.0	160.0	160.0	480.0	160.0	160.0	160.0	160.0	640.0	1 120.0				1 120.0	480.0	640.0
7.5	Elaborarea și prioritizarea unui plan de cercetări aplicative și fundamentale, ce ar contribui la scăderea morbidity, dizabilității și mortalității cardiovasculare	15.0	15.0	15.0	45.0	15.0	15.0	15.0	15.0	60.0	105.0				105.0	45.0	60.0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	în Republica Moldova și implementarea acestuia																
7.6	Elaborarea și prioritizarea unui plan al studiilor de cercetare-tip „Registru” al maladiilor prevalente cardiovasculare, bazate pe implementarea sistemului informațional al serviciului cardiologic pentru copii și adulți și al celui de chirurgie cardiovasculară.	10.0	10.0	10.0	30.0	10.0	10.0	10.0	10.0	40.0	70.0				70.0	30.0	40.0
	TOTAL	505.0	505.0	505.0	1 515.0	505.0	505.0	505.0	505.0	2 020.0	3 535.0				3 535.0	1 515.0	2 020.0
	TOTAL GENERAL	975 114,8	970 402,0	989 809,1	2 935 325,9	1 143 916,8	1 143 920,8	1 142 391,7	1 142 518,8	4 572 748,1	7 508 074,0	3 604 032,6	1 460 279,2	2 143 753,4	3 904 041,4	1 475 046,7	2 428 994,7

**Planul de acțiuni privind implementarea Programului național
de prevenire și control al bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020**

Obiectivele specifice	Acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Etapizarea acțiunilor	Termenele de realizare	Responsabilii pentru implementare	Indicatorii de progres și performanță
1	2	3	4	5	6
1. Reducerea riscului de apariție a bolilor cardiovasculare și sporirea ratei de depistare precoce a acestora	1.1. Sporirea nivelului de cunoștințe în rîndul populației generale privind factorii de risc și metodele de prevenire a maladiilor cardiovasculare cu circa 20% pînă în anul 2020	1.1.1. Studiarea gradului de cunoaștere privind factorii de risc cardiovascular în grupuri reprezentative din rîndul populației generale la persoanele depistate primar cu maladii cardiovasculare în anul de referință și la lucrători medicali din instituțiile de asistență medicală primară teritoriale	2014-2020	Ministerul Sănătății	Cota și numărul populației adulte, elevilor, studenților și lucrătorilor medicali ce identifică factorii de risc
		1.1.2. Elaborarea materialelor informative: spoturi publicitare TV, radio nivel național, postere informaționale, booklete	2014 -2020	Ministerul Sănătății	Numărul materialelor informative elaborate
		1.1.3. Realizarea campaniilor de informare a populației privind factorii principali de risc cardiovascular, inclusiv	2014-2020	Ministerul Sănătății, în colaborare cu Instituția Publică Națională a	Numărul campaniilor de informare organizate Numărul de persoane ce au participat la campaniile de

1	2	3	4	5	6
		desfășurarea activităților de „Ziua Mondială a Inimii”, „Atenție – Insuficiență Cardiacă”, „Ziua Mondială a Sănătății”, „Ziua Mondială Fără Tutun” etc.		Audiovizualului „Compania Teleradio-Moldova”	informare Numărul de persoane ce au răspuns corect la întrebările despre factorii de risc ca urmare a participării la aceste campanii Numărul evenimentelor organizate
	1.2. Perfecționarea cu 80% a gradului de cunoștințe a personalului medical în domeniul prevenției primare, diagnosticului precoce și clinicii maladiilor cardiovasculare cu impact major asupra duratei vieții la adulți și la copii	1.2.1. Elaborarea și reactualizarea protocoalelor naționale și instituționale de diagnostic și tratament a maladiilor cardiovasculare cu impact major asupra duratei vieții populației și a ghidurilor Elaborarea materialelor educaționale pentru pacienți	Conform schemei Ministerului Sănătății	Ministerul Sănătății	Numărul de protocoale clinice naționale și instituționale elaborate și/sau reactualizate Numărul ghidurilor elaborate/adoptate Numărul ghidurilor pentru pacienți elaborate Realizarea programului pentru școala bolnavului cu risc cardiovascular înalt
		1.2.2. Organizarea conferințelor, a simpozioanelor, seminarelor Instruirea cadrelor medicale implicate în realizarea prevederilor Programului, educația medicală continuă	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de conferințe, simpozioane sau școli organizate Numărul de participanți activi
	1.3. Implementarea modelului unic de evaluare a riscului cardiovascular individual prin utilizarea diagramei de risc HeartSCORE pentru țările europene cu	1.3.1. Respectarea planului instituțional privind screening-ul populației eligibile (≥ 40 ani), elaborat în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare	Anual, conform schemei Ministerului Sănătății	Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină	Plan aprobat și disponibil în toate centrele medicilor de familie teritoriale Lista metodelor de diagnostic și echipamentelor necesare aprobată Echipamentul pentru screening procurat

1	2	3	4	5	6
	risc cardiovascular înalt de la 80% la 100% persoane înregistrate pe listele medicilor de familie	1.3.2. Determinarea incidenței și prevalenței a opt factori de risc cardiovascular la nivel populațional la două categorii de vîrstă: 1) 3-18 ani; 2) 19-65 ani	Anual, conform schemei Ministerului Sănătății	Ministerul Sănătății	Registrul național în cadrul sistemului informațional implementat
		1.3.3. Creșterea ratei de depistare a hipertensiunii arteriale la adulți pînă la 30% din populație	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul persoanelor, cărora li s-a măsurat tensiunea arterială în anul curent/fiecare an Numărul persoanelor depistate primar cu hipertensiune arterială în anul curent/fiecare an Numărul persoanelor luate la evidență primar cu hipertensiune arterială în fiecare an Numărul bolnavilor cu hipertensiune arterială, investigați conform protocolului, inclusiv cei depistați primar în anul curent Numărul bolnavilor cu hipertensiune arterială, care primesc tratament medicamentos conform protocolului, inclusiv cei depistați primar în anul curent
	1.3.4. Lărgirea treptată a gradului de compensare a prețului medicamentelor pentru tratament permanent și neîntrerupt al hipertensiunii arteriale	2014-2020	Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină		Numărul de medicamente compensate cu grad de compensare extins
	1.3.5. Creșterea ratei de	2014-2020	Ministerul Sănătății		Numărul persoanelor, cărora s-a

1	2	3	4	5	6
		depistare a dislipidemiilor la adulți și la copii, pînă la 15% din populație			determinat colesterolul în anul curent/fiecare an Numărul persoanelor depistate primar cu dislipidemie în anul curent/fiecare an Numărul persoanelor luate la evidență primar cu dislipidemie în fiecare an Numărul bolnavilor cu dislipidemie, investigați conform protocolului, inclusiv cei depistați primar în anul curent. Numărul bolnavilor cu dislipidemie, care primesc tratament medicamentos conform protocolului, inclusiv cei depistați primar în anul curent
		1.3.6. Compensarea prețului medicamentelor pentru tratament permanent și neîntrerupt al dislipidemiilor (statină) în doză medie	Evaluare anuală	Ministerul Sănătății	Prețul statinelor pentru tratamentul dislipidemiei compensat Procentul compensării
	1.4. Creșterea ratei de depistare a afectării aterosclerotice preclinice a arterelor centrale și periferice la persoanele adulte cu risc cardiovascular înalt și foarte înalt	Asigurarea resurselor necesare și posibilităților de diagnostic preclinic al afectării arterelor mari prin implementarea pe scară largă a metodei duplex ultrasonografie la toate persoanele cu risc cardiovascular global înalt	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de persoane examinate Numărul de cazuri identificate de afectări vasculare preclinice/ clinice
	1.5. Creșterea ratei de	1.5.1. Asigurarea resurselor	2014-2020	Ministerul Sănătății	Ponderea gravidelor cu ecografie

1	2	3	4	5	6
	depistare precoce a malformațiilor cardiace congenitale și a hipertensiunii arteriale la copii	necesare și posibilităților de diagnostic pentru efectuarea ecografiei fetale la 18-20 săptămâni de sarcină, și a examenului medico-genetic la femeile gravide din grupul de risc, în conformitate cu programele naționale			fetală efectuată din numărul total de gravide ce necesitau acest examen Procentul depistării
		1.5.2. Asigurarea resurselor necesare și posibilităților ecografice de depistare precoce a malformațiilor cardiace congenitale la copilul nou-născut, sugar	2014-2020	Ministerul Sănătății	Ponderea copiilor cu malformații cardiocongenitale depistați în prima lună, primul an de viață
		1.5.3. Efectuarea ecografiei de screening la toți copiii < 3 ani, cu descrierea ecografiei	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul copiilor cu examenul ecografic efectuat
		1.5.4. Măsurarea tensiunii arteriale la toți copiii, începând cu vârsta de 3 ani	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul copiilor mai mari de 3 ani, cărora li s-a măsurat tensiunea arterială Numărul copiilor luați la evidență cu valori majorate ale tensiunii arteriale și supravegheați conform protocolului
2. Modernizarea metodelor de diagnostic specializat și tratament	2.1. Sporirea ratei de supraviețuire a pacienților cu maladii prevalente cardiovasculare cu 30% din totalul cazurilor prin implementarea metodelor obiective de diagnostic și	2.1.1. Elaborarea și reactualizarea protocoalelor clinice de diagnostic și tratament pentru maladiile cardiovasculare prevalente: infarct miocardic acut, insuficiență cardiacă acută,	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de protocoale elaborate Letalitatea spitalicească din: infarct miocardic acut, accident vascular cerebral acut, insuficiență cardiacă acută la adulți și copii, urgențe hipertensive, tulburări de ritm

1	2	3	4	5	6
	tratament al bolilor cardiace cu impact vital	urgențe hipertensive, tulburări de ritm cardiac, risc tromboembolic înalt, malformații congenitale la copii, endocardită infecțioasă			cardiac, tromboembolism Registrul național al infarctului miocardic acut elaborat
		2.1.2. Dotarea secțiilor consultative teritoriale cu utilaj diagnostic necesar conform standardelor: ecocardiografie, test de efort fizic dozat, monitoring electrocardiografic Holter în condiții obișnuite de viață, monitoring tensiune arterială 24 de ore	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de secții echipate conform standardelor Numărul de pacienți care au beneficiat de aceste investigații
		2.1.3. Lărgirea utilizării tehnicilor informative neinvazive de vizualizare a cordului și a vaselor sanguine prin metode ultrasonografice, prin tomografie computerizată și rezonanță magnetică nucleară la etapele premergătoare investigațiilor invazive	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de pacienți care au beneficiat de aceste investigații
	2.2. Organizarea și dotarea secțiilor/unităților de terapie intensivă coronariană în spitalele regionale nou-create până în anul 2020	2.2.1. Crearea unităților de terapie intensivă cu capacități de revascularizare invazivă în spitalele regionale	2017-2020	Ministerul Sănătății	Numărul unităților de terapie intensivă cu capacități de revascularizare invazivă în spitalele regionale Numărul pacienților cu infarct miocardic acut care au beneficiat

1	2	3	4	5	6
		2.2.2. Determinarea markerilor biochimici înalt senzitivi de diagnostic a urgențelor cardiace în toate spitalele din Republica Moldova, conform protocoalelor aprobate	2014-2020	Ministerul Sănătății	de revascularizare farmacologică sau invazivă Numărul pacienților cu infarct miocardic acut, spitalizați în primele 2-6 ore de la debutul simptomelor Numărul spitalelor, în care sînt posibilități de determinare a markerilor biochimici de diagnostic a infarctului miocardic acut și a insuficienței cardiace Numărul de cazuri de urgențe cardiace, la care s-au determinat markerii biochimici
		2.2.3. Implementarea metodelor noi de tratament a urgențelor cardiace la copii și adulți în conformitate cu ritmul de reactualizare a protocoalelor naționale	2014-2020	Ministerul Sănătății	Protocoale naționale în urgențe cardiace la copii și adulți elaborate sau actualizate anual Metode noi de tratament a urgențelor cardiace propuse spre implementare
	2.3. Crearea centrului de control al anticoagularii orale la nivel de asistență medicală republicană	2.3.1. Elaborarea protocolului național și implementarea cerințelor actuale pentru managementul pacienților cu risc tromboembolic înalt și risc hemoragic	2014	Ministerul Sănătății	Protocol elaborat
	2.3.2. Elaborarea protocolului medicului de familie, a ghidului pacientului și a pașaportului pacientului sub	2014	Ministerul Sănătății	Protocolul medicului de familie elaborat Ghidul pacientului elaborat Pașaportul pacientului sub	

1	2	3	4	5	6
		tratament cu anticoagulante orale			tratament cu anticoagulante orale elaborat
		2.3.3. Monitorizarea stării de hipocoagulare dirijată a pacienților aflați sub tratament cu anticoagulante orale și crearea registrului pe țară	2016-2020	Ministerul Sănătății	Registrul electronic a persoanelor supravegheate în centrul de control al anticoagularii orale din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Cardiologie, care se va completa sistematic
	2.4.Dezvoltarea serviciilor inovative de e-Sănătate pentru prestarea asistenței medicale cardiologice, monitorizarea riscului cardiovascular, a procesului de reabilitare, de prevenție secundară și școlarizare a pacienților	2.4.1.Elaborarea protocoalelor de monitorizare la distanță a sănătății și a tratamentului la pacienții cu boli cardiovasculare cunoscute și de screening a riscului cardiovascular	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul pacienților, care au beneficiat de supraveghere telemedicală la distanță
	2.5. Extinderea parteneriatului public-privat în acordarea asistenței medicale specializate cardiologice	2.5.1.Intensificarea colaborării cu organizațiile neguvernamentale, care derulează programe de sănătate	2014-2020	Ministerul Sănătății	Contracte de colaborare
	2.6.Procurarea utilajului diagnostic medical din fondul de dezvoltare și modernizare		2014-2020	Ministerul Sănătății	Utilaj achiziționat
3. Dezvoltarea cardiologiei	3.1. Sporirea calității actului medical prin	3.1.1. Lărgirea treptată a spectrului de investigații	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul total de investigații diagnostice intervenționale

1	2	3	4	5	6
intervenționale vasculare și valvulare, parte componentă a asistenței medicale înalt specializate	implementarea metodelor moderne de diagnostic și tratament miniinvaziv în patologia vasculară, în malformațiile cardiace congenitale și cele dobândite	diagnostice intervenționale pe diferite arii vasculare și a spectrului de proceduri invazive vasculare curative			efectuate anual în toate centrele din Republica Moldova Numărul de investigații pe arii vasculare, în centrele regionale, în centrele private Numărul de proceduri invazive curative efectuate anual transcater
		3.1.2. Crearea noilor centre regionale de cardiologie intervențională conform necesităților serviciului de sănătate din Republica Moldova	2015-2020	Ministerul Sănătății	Centre nou-create
		3.1.3. Crearea registrelor de implementare a metodelor moderne de diagnostic și tratament miniinvaziv intervențional	2014-2020	Ministerul Sănătății	Registre create
	3.2. Elaborarea și realizarea unui subprogram de revascularizare prin angioplastie transcutanată în infarctul miocardic acut	3.2.1. Crearea echipelor de acordare a asistenței specializate de urgență pentru revascularizare primară în infarctul miocardic acut	2014-2020	Ministerul Sănătății, în colaborare cu instituțiile medicale private	Numărul cazurilor de revascularizare primară în infarctul miocardic acut
		3.2.2. Elaborarea și implementarea Registrului infarctului miocardic în Republica Moldova	2017-2020	Ministerul Sănătății	Registrul - Infarctului miocardic acut elaborat și implementat
	4. Optimizarea diagnosticului și	4.1. Implementarea tehnologiilor avansate de	4.1.1. Crearea laboratorului de electrofiziologie în instituția	2015	Ministerul Sănătății

1	2	3	4	5	6
tratamentului aritmiilor cardiace	diagnostic electrofiziologic la nivel republican de asistență medicală cardiologică	medicală spitalicească specializată de nivel terțiar			
	4.2. Ameliorarea prognozei vieții pacienților, aplicând metode noi de tratament a aritmiilor cardiace prin ablație transcater și implantare de dispozitive electrice cardiace	4.2.1. Crearea unui cabinet aritmologic pentru asigurarea monitorizării continue a pacienților cu dispozitive implantate în instituția medicală specializată de nivel terțiar	2015	Ministerul Sănătății	Cabinet aritmologic creat
		4.2.2. Elaborarea registrelor de supraveghere a acordării asistenței medicale pacienților cu dispozitive cardiace implantate	2017-2020	Ministerul Sănătății	Registrul pacienților care au beneficiat de examen electrofiziologic complex elaborat Registrul pacienților care au beneficiat de corecție prin metode intervenționale de tratament al tulburărilor de ritm și de conducere elaborat
		4.2.3. Asigurarea serviciului medical specializat cu dispozitive electrice implantabile cardiace, reieșind din indicațiile moderne și numărul de persoane ce necesită asistență	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de dispozitive cardiace implantate anual Numărul total de pacienți purtători de dispozitive cardiace implantabile
5. Fortificarea și dezvoltarea serviciului de chirurgie	5.1. Fortificarea bazei tehnico-materiale a serviciului de cardiocirurgie pentru	5.1.1. Dotarea blocului operator și a secției de reanimare și terapie intensivă Reamplasarea secțiilor de	2014-2020	Ministerul Sănătății	Aparataj cu modele de ultimă generație reînnoit Instrumentar procurat Consumabile calitative procurate

1	2	3	4	5	6
cardiovasculară pentru acordarea asistenței medicale specializate copiilor și adulților	intervenții chirurgicale cu circulație extracorporală la adulți	excelență de chirurgie cardiacă a viciilor cardiace și malformații cardiocongenitale în spațiul noului bloc de chirurgie înalt specializat aflat în construcție			
		5.1.2. Creșterea calității serviciilor cardiochirurgicale	2014–2020	Ministerul Sănătății	Procentajul mortalității postoperatorii și a ratei complicațiilor specifice postoperatorii micșorat
	5.2. Extinderea capacităților de intervenție chirurgicală, precum și a accesului pacienților la intervenții chirurgicale fără circulație extracorporală la adulți	5.2.1.Optimizarea cheltuielilor pentru operație Micșorarea costului operației Micșorarea costului cazului tratat	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de operații efectuate Diversificarea patologiilor operate, inclusiv copii, nou-născuți Micșorarea timpului de aflare în lista de așteptare
	5.3. Dezvoltarea bazei tehnico-materiale a serviciului de cardiochirurgie pentru intervenții chirurgicale cu circulație extracorporală la copii	Crearea unui sistem informațional și a Registrului național al pacienților cardiochirurgicali	2014-2020	Ministerul Sănătății	Registru creat
5.4. Perfecționarea procesului curativ prin implementarea tehnologiilor chirurgicale fără circulație extracorporală la copii	5.4.1. Implementarea tehnologiilor moderne de tratament chirurgical (contrapulsare cu balon ECMO, hemodializă postoperatorie în secțiile de reanimare și terapie intensivă,	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul centrelor didactice internaționale în domeniul cardiochirurgiei	

1	2	3	4	5	6
		pregătirea bazei teoretice și practice pentru implementarea programului de transplant cardiac)			
		5.4.2. Pregătirea cadrelor Promovarea cursurilor de calificare a specialiștilor	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de protocoale clinice naționale elaborate și perfecționate Numărul conferințelor naționale și internaționale organizate Numărul stagiilor peste hotare
		5.4.3. Stabilirea direcțiilor prioritare de dezvoltare a serviciului de cardiochirurgie	2014-2020	Ministerul Sănătății	Planul de acțiuni întocmit anual în corespundere cu politicile de dezvoltare a serviciului promovat de Guvern
6. Crearea serviciului de reabilitare cardiovasculară la nivel spitalicesc, ambulatoriu și la domiciliu, de prevenție secundară, terțiară și îngrijiri paliative	6.1. Reducerea morbidității și ratei de dizabilitate a pacienților cu maladii cardiovasculare cu 10% prin perfectarea sistemului de reabilitare cardiovasculară spitalicească, în ambulatoriu și la domiciliu	6.1.1. Crearea secțiilor de reabilitare instituțională în instituțiile medicale raionale, municipale și la nivel de asistență medicală republicană	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul secțiilor create Numărul de pacienți care au beneficiat de serviciile de reabilitare cardiovasculară instituțională Numărul persoanelor depistate, anual, primar cu incapacitate de muncă pe cauză de boală cardiacă
		6.1.2. Elaborarea protocolului național privind reabilitarea cardiovasculară pe etape	2014	Ministerul Sănătății	Protocol elaborat
	6.2. Dezvoltarea serviciilor de reabilitare cardiovasculară și prevenție secundară prin implementarea metodelor de telemonitoring la	6.2.1. Implementarea metodelor de telemonitoring la distanță pentru ghidarea procesului de reabilitare și prevenție secundară, monitoringul semnelor vitale, educarea	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul pacienților care au beneficiat de supraveghere telemedicală

1	2	3	4	5	6
	distanță, folosind dispozitivele mobile	pacientului			
	6.3. Sporirea complianței pacienților la tratamentul combinat pentru profilaxia secundară și terțiară cardiovasculară pînă la 50%	6.3.1.Elaborarea mecanismului de ameliorare a aderenței pacienților la tratamentul medicamentos	2014-2020	Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină	Numărul pacienților care au primit rețete pentru compensarea prețului medicamentelor Numărul pacienților care au menținut valorile-țintă ale tensiunii arteriale Numărul pacienților care au menținut valorile-țintă ale colesterolului sanguin
	6.4. Desfășurarea serviciilor de îngrijiri paliative și nursing pentru 10% din pacienții cu insuficiență cardiacă avansată	6.4.1. Crearea și implementarea unor servicii noi de îngrijiri paliative a bolnavilor cardiaci în cadrul instituțiilor medico-sanitare teritoriale și la domiciliu	2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de pacienți care au beneficiat de servicii de îngrijiri paliative în staționar Numărul de zile spitalizare pentru îngrijiri paliative Numărul de pacienți care au beneficiat de servicii de îngrijiri paliative la domiciliu Numărul de vizite pentru îngrijiri paliative la domiciliu
		6.4.2. Elaborarea unui sistem de monitorizare și evaluare a serviciilor de îngrijiri paliative	2014-2020	Ministerul Sănătății	Sistem elaborat
7. Optimizarea programelor de instruire postuniversitară, de pregătire a	7.1.Reevaluarea programelor de instruire în specialitatea cardiologie conform ritmului de actualizare a ghidurilor internaționale și a protocoalelor de diagnostic și tratament (studierea experienței altor țări, traducere documente din alte limbi, consultanță, reevaluare, multiplicare)		2014-2020	Ministerul Sănătății, USMF "N.Testemițanu"	Program de instruire universitară și postuniversitară revizuit

1	2	3	4	5	6
cadrelor în cardiologie și prioritizarea cercetărilor științifice	7.2 Ajustarea în continuare a programelor postuniversitare de pregătire a cadrelor de specialiști-cardiologi, cardiochirurghi, specialiști în cardiologia intervențională, electrofiziologia cordului, reabilitologi, cardiologia funcțională, cardiologia preventivă cu recomandările Curriculei Societății Europene de Cardiologie		2014-2020	Ministerul Sănătății, USMF ”N.Testemițanu”	Numărul de medici cardiologi instruiți în conformitate cu cerințele Curriculei Societății Europene de Cardiologie
	7.3. Pregătirea medicilor de familie, a medicilor specialiști și a cadrelor medicale medii conform modulelor eSănătate și telemonitoring		2014-2020	Ministerul Sănătății, USMF ”N.Testemițanu”	Numărul medicilor, care au implementat tehnologiile noi
	7.4. Elaborarea unei curricule postuniversitare specializate de pregătire a cadrelor în sistemul de îngrijiri paliative pentru 80 ore teoretice și 6 săptămâni ore rotație în sistemul paliativ. Selectarea și instruirea echipelor specializate de prestare a serviciilor nou create de îngrijiri paliative		2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul de medici reanimatologi care posedă tehnici speciale de acordare a ajutorului medical cardiologic de îngrijiri paliative
	7.5.Elaborarea și prioritizarea unui plan de cercetări aplicative și fundamentale, ce ar contribui la scăderea morbidității, dezabilității și mortalității cardiovasculare în Republica Moldova și implementarea acestuia		2014-2020	Ministerul Sănătății, Academia de Științe	Plan de cercetări aplicative și fundamentale elaborat Cercetări științifice în realizarea temelor individuale de cercetare susținute
	7.6. Elaborarea și prioritizarea unui plan al studiilor de cercetare-tip „Registru” al maladiilor prevalente cardiovasculare, bazate pe implementarea sistemului informațional al serviciului cardiologic pentru copii și adulți și al celui de chirurgie cardiovasculară.		2014-2020	Ministerul Sănătății	Numărul studiilor de cercetare tip „Registru” realizate Metode implementate